EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 5.6.2013
COM(2013) 345 final

2013/0190 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om Letlands indførelse af euroen den 1. januar 2014

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

Den 3. maj 1998 traf Rådet afgørelse om, at Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Portugal, Østrig og Finland opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 1999. Danmark og Det Forenede Kongerige gjorde brug af deres undtagelsesbestemmelse (”opt-out”) og blev derfor ikke underkastet Rådets vurdering. Grækenland og Sverige blev af Rådet betragtet som medlemsstater med dispensation. Den 19. juni 2000 traf Rådet afgørelse om, at Grækenland opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 2001. De lande, der tiltrådte Den Europæiske Union den 1. maj 2004 (Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet), blev medlemsstater med dispensation i henhold til artikel 4 i de respektive tiltrædelsesakter. Den 11. juli 2006 traf Rådet afgørelse om, at Slovenien opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 2007. Bulgarien og Rumænien, som tiltrådte Den Europæiske Union den 1. januar 2007, blev medlemsstater med dispensation i henhold til artikel 5 i de respektive tiltrædelsesakter. Den 10. juli 2007 traf Rådet afgørelse om, at Cypern og Malta opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 2008. Den 8. juli 2008 traf Rådet afgørelse om, at Slovakiet opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 2009. Den 13. juli 2010 traf Rådet afgørelse om, at Estland opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 2011. Kroatien bliver medlem af Den Europæiske Union den 1. juli 2013 og bliver en medlemsstat med dispensation i henhold til artikel 5 i tiltrædelsesakten.

Artikel 140, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (i det følgende benævnt "traktaten") bestemmer, at Kommissionen og Den Europæiske Centralbank mindst en gang hvert andet år eller på anmodning af en medlemsstat med dispensation aflægger beretning til Rådet om de fremskridt, der gøres af medlemsstater med dispensation, for så vidt angår opfyldelsen af deres forpligtelser med hensyn til virkeliggørelsen af Den Økonomiske og Monetære Union. På grundlag af sin egen og ECB's beretninger træffer Rådet efter proceduren i traktatens artikel 140, stk. 2, på forslag af Kommissionen afgørelse om ophævelse af dispensationen for de medlemsstater, der opfylder de nødvendige betingelser.

De seneste regelmæssige konvergensberetninger fra Kommissionen og ECB blev godkendt i maj 2012. Den 5. marts 2013 fremsatte Letland anmodning om en ny konvergensvurdering med henblik på at indføre euroen den 1. januar 2014, hvis dispensationen blev ophævet. Som svar på denne anmodning har Kommissionen og ECB udarbejdet konvergensberetninger for Letland.

Kommissionens konvergensberetning 2013 for Letland blev vedtaget af kommissærkollegiet den 5. juni 2013. ECB vedtog sin beretning den 3. juni. Beretningen omfatter en undersøgelse af, hvorvidt Letlands nationale lovgivning, herunder den nationale centralbanks statut, er forenelig med traktatens artikel 130 og 131 samt med statutten for ESCB og ECB. Beretningerne undersøger desuden, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens ved, at konvergenskriterierne er opfyldt, og tager hensyn til en række andre faktorer, der er nævnt i traktatens artikel 140, stk. 1, sidste afsnit.

Kommissionen konkluderer i sin konvergensberetning, at Letland opfylder kriterierne for indførelse af euroen.

På grundlag af sin egen og ECB’s beretninger har Kommissionen vedtaget vedlagte forslag til Rådets afgørelse om ophævelse af Letlands dispensation med virkning fra den 1. januar 2014.

2. RESULTAT AF HØRINGEN AF DE INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

Medlemsstaterne drøfter regelmæssigt forskellige emner vedrørende deres finanspolitiske udfordringer i Det Økonomiske og Finansielle Udvalg og i ECOFIN/Eurogroup, herunder uformelle drøftelser om emner, der er af særlig relevans for forberedelsen af en eventuel indtræden i euroområdet (herunder valutakurspolitikker). Der finder en dialog sted med akademikere og andre interesserede grupper i forbindelse med konferencer/seminarer og på ad hoc-basis.

Den økonomiske udvikling i euroområdet og i medlemsstaterne vurderes inden for rammerne af de forskellige procedurer for finanspolitisk koordination og tilsyn (bl.a. traktatens artikel 121) samt i forbindelse med Kommissionens regelmæssige overvågning og analyse af den landespecifikke og områderelaterede udvikling (herunder prognoser, regelmæssige publikationsserier, input til EFC og ECOFIN/Eurogroup). I henhold til proportionalitetsprincippet og i overensstemmelse med praksis foreslår Kommissionen, at der ikke skal udarbejdes en formel konsekvensanalyse.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

3.1. Retsgrundlag

Retsgrundlaget for nærværende forslag er traktatens artikel 140, stk. 2, som fastlægger proceduren for Rådets afgørelse om indførelse af euroen og om ophævelse af den pågældende medlemsstats dispensation.

Rådet træffer afgørelse på forslag af Kommissionen efter høring af Europa-Parlamentet, efter drøftelse i Det Europæiske Råd og efter at have modtaget en henstilling fra et kvalificeret flertal af de af dets medlemmer, som repræsenterer medlemsstater, der har euroen som valuta.

3.2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslaget henhører under Unionens enekompetence. Nærhedsprincippet finder derfor ikke anvendelse.

Det foreliggende initiativ går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå sit mål, og er derfor i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

3.3. Valg af retligt instrument

En afgørelse er det eneste egnede retlige instrument i henhold til traktatens artikel 140, stk. 2.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Forslaget har ingen konsekvenser for Unionens budget.

2013/0190 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om Letlands indførelse af euroen den 1. januar 2014

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 140, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

under henvisning til beretning fra Europa-Kommissionen[1],

under henvisning til beretning fra Den Europæiske Centralbank[2],

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet,

under henvisning til drøftelser i Det Europæiske Råd,

under henvisning til henstilling fra rådsmedlemmerne, som repræsenterer de medlemsstater, der har euroen som valuta, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) blev indledt den 1. januar 1999. På sit møde i Bruxelles den 3. maj 1998 traf Rådet i sin sammensætning af stats- og regeringschefer afgørelse om, at Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Østrig, Portugal og Finland opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 1999[3].

(2) Rådet besluttede ved beslutning 2000/427/EF[4], at Grækenland opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 2001. Rådet besluttede ved beslutning 2006/495/EF[5], at Slovenien opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 2007. Rådet besluttede ved beslutning 2007/503/EF[6] og 2007/504/EF[7], at Cypern og Malta opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen den 1. januar 2008. Rådet besluttede ved beslutning 2008/608/EF[8], at Slovakiet opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen. Rådet besluttede ved afgørelse 2010/416/EU[9], at Estland opfyldte de nødvendige betingelser for indførelse af euroen.

1

2

3 Afgørelse 1998/317/EF (EFT L 139 af 11.5.1998, s. 30).

4 EFT L 167 af 7.7.2000, s. 19.

5 EUT L 195 af 15.7.2006, s. 25.

6 EUT L 186 af 18.7.2007, s. 29.

7 EUT L 186 af 18.7.2007, s. 32.

8 EUT L 195 af 24.7.2008, s. 24.

9 EUT L 196 af 28.7.2010, s. 24.

(3) I overensstemmelse med punkt 1 i protokollen om visse bestemmelser vedrørende Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (i det følgende benævnt "EF-traktaten"), meddelte Det Forenede Kongerige Rådet, at det ikke agtede at gå over til tredje fase af ØMU den 1. januar 1999. Denne meddelelse er ikke blevet ændret. I overensstemmelse med punkt 1 i protokollen om visse bestemmelser vedrørende Danmark, der er knyttet som bilag til EF-traktaten, og afgørelsen truffet af stats- og regeringscheferne i Edinburgh i december 1992 har Danmark meddelt Rådet, at det ikke vil deltage i tredje fase af ØMU. Danmark har ikke anmodet om, at proceduren i artikel 140, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (i det følgende benævnt "traktaten") indledes.

(4) I henhold til beslutning 98/317/EF er Sverige en medlemsstat med dispensation som defineret i traktatens artikel 139, stk. 1. I overensstemmelse med artikel 4 i tiltrædelsesakten af 2003[10] er Den Tjekkiske Republik, Letland, Litauen, Ungarn og Polen medlemsstater med dispensation som defineret i traktatens artikel 139, stk. 1. I overensstemmelse med artikel 5 i tiltrædelsesakten af 2005[11] er Bulgarien og Rumænien medlemsstater med dispensation som defineret i traktatens artikel 139, stk. 1. I overensstemmelse med artikel 5 i tiltrædelsesakten[12] er Kroatien en medlemsstat med dispensation som defineret i traktatens artikel 139, stk. 1.

(5) Den Europæiske Centralbank (ECB) blev oprettet den 1. juli 1998. Det Europæiske Monetære System er blevet erstattet af en valutakursmekanisme, som blev indført ved Det Europæiske Råds resolution af 16. juni 1997 om oprettelse af en valutakursmekanisme i tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union[13]. Procedurerne for en valutakursmekanisme i tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union (ERM II) blev fastlagt i aftalen af 16. marts 2006 mellem Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker i medlemsstaterne uden for euroområdet om fastlæggelse af de operationelle procedurer for en valutakursmekanisme i tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union[14].

(6) I traktatens artikel 140, stk. 2, er procedurerne for ophævelse af de pågældende medlemsstaters dispensation fastlagt. Mindst en gang hvert andet år, eller på anmodning fra en medlemsstat med dispensation, aflægger Kommissionen og ECB beretning til Rådet efter fremgangsmåden i traktatens artikel 140, stk. 1. Den 5. marts 2013 forelagde Letland en formel anmodning om en konvergensvurdering.

(7) Medlemsstaternes nationale lovgivninger, herunder de nationale centralbankers statutter, skal om nødvendigt tilpasses for at gøre dem forenelige med traktatens artikel 130 og 131 samt med statutten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank (i det følgende benævnt "statutten for ESCB og ECB"). Kommissionens og ECB's beretninger indeholder en detaljeret vurdering af foreneligheden af Letlands lovgivning med traktatens artikel 130 og 131 samt med statutten for ESCB og ECB.

(8) I henhold til artikel 1 i protokol nr. 13 om konvergenskriterierne, jf. traktatens artikel 140, betyder kriteriet vedrørende prisstabilitet som omhandlet i traktatens artikel 140, stk. 1, første led, at en medlemsstat har en holdbar prisudvikling og en gennemsnitlig

---

10 EUT L 236 af 23.9.2003, s. 33.
11 EUT L 157 af 21.6.2005, s. 203.
12 EUT L 112 af 24.4.2012, s. 21.
13 EFT C 236 af 2.8.1997, s. 5.
14 EUT C 73 af 25.3.2006, s. 21. Ændret ved aftalen af 14.12.2007 (EUT C 319 af 29.12.2007, s. 7).

inflationstakt, som betragtet i en periode på et år før undersøgelsen ikke overstiger inflationstakten i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, med mere end 1,5 procentpoint. Med henblik på dette kriterium måles inflationen ved harmoniserede forbrugerprisindekser (HICP) som defineret i Rådets forordning (EF) nr. 2494/95 af 23. oktober 1995 om harmoniserede forbrugerprisindekser[15]. Med henblik på at vurdere prisstabilitetskriteriet måles en medlemsstats inflation ved den procentvise ændring i det aritmetiske gennemsnit af de sidste 12 månedlige indekser i forhold til det aritmetiske gennemsnit af de 12 månedlige indekser i den foregående periode. I deres beretninger har Kommissionen og ECB taget udgangspunkt i en referenceværdi beregnet som et simpelt aritmetisk gennemsnit af inflationstakterne i de tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, plus 1,5 procentpoint. I den etårige periode, der udløb i april 2013, blev referenceværdien for inflation beregnet til 2,7 %, hvor Sverige, Letland og Irland var de tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, med en inflationstakt på henholdsvis 0,8 %, -1,3 % og 1,6 %. Det er berettiget, at de lande, hvis inflationstakt ikke kan betragtes som et relevant benchmark for andre medlemsstater, udelukkes fra dem, der har nået de bedste resultater. Tidligere er sådanne yderligt placerede lande identificeret i konvergensberetningerne fra 2004 og 2010. I den nuværende situation er det berettiget at udelukke Grækenland fra de lande, der har de bedste resultater, da dets inflationstakt og profil er meget forskellige fra gennemsnittet i euroområdet, hvilket hovedsagelig afspejler de alvorlige tilpasningsbehov og den særlige situation i den græske økonomi, og hvis Grækenland blev medtaget, ville det påvirke referenceværdien og dermed kriteriets retfærdighed ubehørigt[16].

(9) I henhold til artikel 2 i protokol nr. 13 betyder kriteriet om den offentlige budgetstilling, der henvises til i traktatens artikel 140, stk. 1, andet led, at medlemsstaten på tidspunktet for undersøgelsen ikke er genstand for en rådsafgørelse i henhold til traktatens artikel 126, stk. 6, om, at der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud.

(10) I henhold til artikel 3 i protokol nr. 13 betyder kriteriet i traktatens artikel 140, stk. 1, tredje led, om deltagelse i det europæiske monetære systems valutakursmekanisme, at en medlemsstat har overholdt de normale udsvingsmargener i det europæiske monetære systems valutakursmekanisme (ERM) i mindst to år forud for undersøgelsen uden alvorlige spændinger. Medlemsstaterne må navnlig ikke have devalueret deres valutas bilaterale centralkurs i forhold til euroen på eget initiativ i denne periode. Siden 1. januar 1999 har ERM II udgjort rammerne for vurderingen af opfyldelsen af valutakurskriteriet. Ved vurderingen af opfyldelsen af dette kriterium i deres beretninger har Kommissionen og ECB undersøgt den toårige periode, der udløb den 16. maj 2013.

(11) I henhold til artikel 4 i protokol nr. 13 betyder kriteriet vedrørende konvergens i rentesatserne som nævnt i traktatens artikel 140, stk. 1, fjerde led, at en medlemsstat over en periode på et år før undersøgelsen har haft en gennemsnitlig langfristet nominel rentesats, som ikke overstiger den tilsvarende rentesats i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, med mere

---

15 EFT L 257 af 27.10.1995, s. 1. Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 af 31.10.2003, s. 1) og ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 596/2009.

16 I april 2013 var den gennemsnitlige tolvmåneders inflationstakt i Grækenland 0,4 % og i euroområdet 2,2 %, og forskellen forventes at blive endnu større i de kommende måneder.

end 2 procentpoint. Med henblik på vurderingen af rentekonvergenskriteriet er der blevet anvendt sammenlignelige rentesatser på tiårige toneangivende statsobligationer. Med henblik på at vurdere opfyldelsen af rentekriteriet er der i Kommissionens og ECB's beretninger taget udgangspunkt i en referenceværdi beregnet som et simpelt aritmetisk gennemsnit af den langfristede nominelle rentesats i de tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, plus 2 procentpoint. Det har resulteret i en referenceværdi på 5,5 % i den etårige periode, der sluttede i april 2013.

(12) I overensstemmelse med artikel 5 i protokol nr. 13 skal Kommissionen tilvejebringe de statistiske data, der bruges til den aktuelle vurdering af, om konvergenskriterierne er opfyldt. Kommissionen har tilvejebragt data med henblik på udarbejdelsen af dette forslag. Budgetdataene har Kommissionen tilvejebragt efter indberetning fra medlemsstaterne pr. 1. april 2013 i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 3605/93 af 22. november 1993 om gennemførelse af den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab[17].

(13) På grundlag af beretningerne fra Kommissionen og ECB om de fremskridt, Letland har gjort med opfyldelsen af sine forpligtelser med hensyn til virkeliggørelsen af Den Økonomiske og Monetære Union, har Kommissionen konkluderet følgende:

a) Letlands lovgivning, herunder den nationale centralbanks statut, er forenelig med traktatens artikel 130 og 131 samt med statutten for ESCB og ECB

b) Letland opfylder de konvergenskriterier, der er nævnt i de fire led i traktatens artikel 140, stk. 1, idet:

– den gennemsnitlige inflationstakt i Letland i det år, der udløb i april 2013, var på 1,3 %, hvilket er et godt stykke under referenceværdien, og det er sandsynligt, at den vil holde sig under referenceværdien i månederne fremover

– budgetunderskuddet i Letland er blevet nedbragt troværdigt og holdbart til under 3 % af BNP ved udgangen af 2012; Rådet ophævede ved afgørelse 2013/…/EU[18] på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutning 2009/591/EF om et uforholdsmæssigt stort underskud i Letland

– Letland har været medlem af ERM II siden den 2. maj 2005; ved landets indtræden i ERM II forpligtede myndighederne sig ensidigt til at fastholde lats inden for et udsvingsbånd på ±1 % omkring centralkursen. I de to år, der ligger forud for denne vurdering, afveg lats ikke fra centralkursen med mere end ± 1 % og har ikke været omfattet af spændinger

– i det år, der sluttede i april 2013, var Letlands langfristede rentesats i gennemsnit på 3,8 %, hvilket er lavere end referenceværdien

c) på baggrund af vurderingen af den lovgivningsmæssige forenelighed og opfyldelsen af konvergenskriterierne samt de øvrige forhold opfylder Letland de nødvendige betingelser for indførelse af euroen –

[17] EFT L 332 af 31.12.1993, s. 7. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 2103/2005 (EUT L 337 af 22.12.2005, s. 1).

[18]

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Letland opfylder de nødvendige betingelser for indførelse af euroen. Dispensationen til fordel for Letland, jf. artikel 4 i tiltrædelsesakten af 2003, ophæves med virkning fra den 1. januar 2014.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til medlemsstaterne.

Artikel 3

Denne afgørelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne
Formand